

Opzet beheerplan Bloemendalerpolder

1. Inleiding

In de Bloemendalerpolder wordt een woonwijk ontwikkeld. Voor de ontwikkeling is een ontheffing verleent voor het bouwen van de woonwijk. Onderdeel van de ontheffing is de verplichting compensatie te bieden voor verschillende soorten, waarbij de heikikker de maatgevende soort is. Als compensatie wordt het groengebied tussen de woonwijk en het Amsterdam-Rijnkanaal en het groengebied ten zuiden van de A1 ingericht als compensatiegebied. Met gebruik van de Waterlandtak en de groene gebieden ten noorden van de A1 wordt een metapopulatie gestimuleerd.

– Woningbouw, compensatieplicht, natuurontwikkeling

2. Beschrijving huidige polder

De Bloemendalerpolder is een veenweidegebied met een matig intensief agrarisch beheer. De drooglegging is ongeveer 20-30 cm. Het westelijk deel van de Bloemendalerpolder is wat natter. Op dit deel groeit relatief veel pitrus. De bouwvoor is fosfaatverzaagd.

In de Bloemendalerpolder is uit inventarisatie gebleken dat er een levensvatbare, maar geïsoleerd levende, populatie van de heikikker voorkomt. Andere beschermde soorten zijn ringslang, wezel, hermelijn, platte schijfhoren, rugstreeppad en enkele vogels met een jaarrond beschermd nest.

Om de draagkracht voor de heikikker te verhogen is een deel van het compensatiegebied uit het agrarisch beheer gehaald. Na slechts een jaar was er sprake van een duidelijke structuurverbetering van de vegetatie, waardoor de draagkracht is verbeterd.

- veenweidegebied, matig intensief beheerd, voorkomen beschermde soorten, eerste maatregelen.
- in bronnenlijst inventarisaties opnemen

3. Doelstellingen voor natuurontwikkeling

De doelstellingen zijn – uiteraard – ingegeven door de ontheffing, en gericht op behoud en verbetering van het habitat van de heikikker en andere in de Bloemendalerpolder aangetroffen dieren. In het voorliggende geval is de heikikker de meest kwetsbare soort en derhalve maatgevend voor de inrichting. Het habitat van de heikikker laat zich omschrijven als structuurrijke, vochtige tot natte graslanden met verspreidt over het gebied veel oppervlaktewater dat als voortplantingswater functioneert (ondiep en rijk begroeid met waterplanten). Het komt overeen met vochtige schraallanden en natte schraallanden zoals beschreven door de O+BN. Naast de schraallanden zal rietmoeras en moerasbos (in beperkte mate) aanwezig zijn. De opzet is dat de verschillende verlandingsstadia in de Bloemendalerpolder aanwezig zijn. Door de geringe oppervlakte rietland zijn soorten als grote karekiet, blauwborst en roerdomp niet te verwachten. De grote schakering in microreliëf (droog, vochtig, nat, water) wordt een hoge functionele biodiversiteit bereikt en krijgt het gebied een hoge belevingswaarde.

In het gebied komt een smalle beheerweg die tevens als wandelpad functioneert.

– heikikker, habitat, vegetatie, successie

4. Beoogd eindresultaat

Het einddoel is het verkrijgen van een veenlandschap (Bal e.a.), waarin verschillende natuurlijke vegetaties aanwezig zijn. Er is een metapopulatie gevormd tussen de Bloemendalerpolder, Waterlandtak, Gemeenschapspolder (ten noorden van de A1), en het PEN-eiland. Er is een stabiele, niet geïsoleerde populatie van de heikikker aanwezig.

– veenlandschap

5. Beheer

In inrichting is gericht op het verkrijgen van meer structuur in vegetatie en bodem. Met vernatting wordt enerzijds de functionele biodiversiteit vergroot en anderzijds het aandeel voortplantingswater vergroot. Een belangrijk deel van de inrichting wordt via het beheer verkregen. Daarom wordt hier ook ingegaan op de gewenste inrichting en hoe deze te bereiken. De daadwerkelijke inrichting beperkt zich tot het verlagen van het maaiveld op delen van D2 en D3 om natte tot vochtige locaties te krijgen. In een later stadium wordt in D1 gewerkt. In eerste instantie is het beheer gericht op verschraling (de bodem is fosfaatverzadigd). Er zijn geen effectieve technieken beschikbaar met een defosfatering van de bodem op korte termijn. Afgraven en afvoeren van de bouwvoor is niet haalbaar, uitmijnen en andere – al dan niet experimentele – technieken kosten te veel tijd. Voor de draagkracht van de heikikker is de aanwezigheid van pitrus geen groot probleem, echter het belemmert de successie en verlaagt de functionele biodiversiteit. Het beheer van de grazige delen is daarom gericht op verschraling. In de pitrusvelden is hooilandbeheer waarschijnlijk de enige optie. Op die delen waar geen of weinig pitrus aanwezig is kan extensieve begrazing of hooilandbeheer tot verschraling leiden.

De waterpartijen zullen verlanden. Door het uitvoeren van een cyclisch beheer enerzijds verlanding gestimuleerd c.q. gedoogd en anderzijds worden bepaalde successie fasen met beheer gefixeerd.

– verschralen (fosfaat), vernatten, cyclisch beheer, extensief begrazen (hooiland)

6. Monitoring

- tijdens inrichting (heikikker, libellen, vegetatie, draagkracht)
- tijdens beheer (vegetatie, habitat)

7. Bronnen

Anonymus (2000) Handboek Agrarisch Natuurbeheer. Landschapsbeheer Nederland

Houtmeyers, S. (2015) Pitrus, spelbreker bij natuurontwikkeling op voormalige landbouwgronden in Vlaanderen? Universiteit Gent

Sival, F.P. & W.J. Chardon (2002) Natuurontwikkeling op voormalige landbouwgronden in relatie tot de beschikbaarheid van fosfaat. SKB, Gouda

Sollie, S., E. Brouwer & P. de Kwaatsteniet (2011) Handreiking natuurvriendelijke oevers. Stowa

www.natuurkennis.nl

Bronnen worden nog verder uitgebreid